

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Елка Димитрова Дограмаджиева
СУ „Св. Климент Охридски“, катедра „География на туризма“
член на научното жури, определено със Заповед РД 38-60 от 23. 01. 2018 г.
на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“

Професионално направление: 4.4. Науки за земята (География на рекреацията и туризма)

Научно звено: Катедра „География на туризма“

Тема на дисертационния труд: КОНЦЕПЦИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ВЕЛОСИПЕДЕН ТУРИЗЪМ ПО БЪЛГАРСКОТО ПОРЕЧИЕ НА Р. ДУНАВ

Докторант: КИРИЛ АТАНАСОВ КАЛОЯНОВ

Данни за докторанта: Има придобити бакалавърска степен по *Туризм* в ГГФ на СУ „Св. Климент Охридски“ (2004-2008) и магистърска степен по *Етнология и културна антропология* в ИФ на СУ „Св. Климент Охридски“ (2009-2012).

В периода 2007-2010 г. е изпълнявал длъжността секретар на Българската асоциация за алтернативен туризъм (БААТ), а от м. юни 2010 г. до м. септември 2015 г. е бил изпълнителен директор на същата организация. Професионалният му опит е свързан с разработването, изпълнението и управлението на значителен брой проекти в областта на туризма, в т.ч. и такива, пряко свързани с развитието на велосипедния туризъм на европейско и национално ниво.

Кирил Калоянов е зачислен в редовна докторантура по професионално направление 4.4. Науки за Земята (География на рекреацията и туризма) със Заповед на Ректора на СУ, считано от 31. 01. 2014 г. Отчислен е с право на защита, считано от 01. 02. 2017 г.

Представените от докторанта документи са в съответствие с изискванията на ЗАРСРБ, Правилника за прилагането му и Правилника за развитие на академичния състав на СУ „Св. Климент Охридски“.

В качеството си на научен ръководител, познавам в детайли представения дисертационен труд, процеса на неговото разработване и свързаните с него публикации, и гарантирам, че те са плод на сериозна самостоятелна работа на докторанта Кирил Калоянов.

Данни за дисертацията и автореферата:

Дисертационният труд е в обем 175 страници основен текст (в т.ч. 33 таблици и 58 фигури), библиография (включваща 94 заглавия на кирилица и 70 заглавия на латиница) и 13 приложения (в общ обем 50 страници), представящи макети на разработените от докторанта въпросници и анкетни карти; получените писмени становища от органите на централната власт; детайлна информация по различни въпроси в табличен вид; поредица от 9 карти, онагледяващи различните етапи от Дунавския велосипеден маршрут в България и друга допълнителна информация, свързана с темата на дисертацията.

Съдържанието е структурирано в увод, пет глави и заключение, като отделните глави са добре балансирани и логично обвързани.

Авторефератът е в обем 42 страници (в т.ч. 3 таблици и 20 фигури). Той отговаря на съдържанието на дисертационния труд и представя адекватно основните резултати и приносите на автора.

Актуалността на темата е аргументирана с факта, че велосипедният туризъм набира популярност и предлага на обществото многобройни ползи, които адресират редица глобални проблеми и предизвикателства на днешния ден. Същевременно, развитието му е силно зависимо от условията на средата и изисква координирано прилагане на разнообразни политики на международно, национално, регионално и местно ниво. Това обуславя обществената значимост на темата и необходимостта от научни изследвания в тази област. Предложената концепция за развитие на велосипеден туризъм по българското поречие на р. Дунав идва в отговор на слабата изученост на проблема у нас и липсата на целенасочен, комплексен подход за разрешаването му до момента. По тази причина, темата може да се определи като навременна, академично издържана и практически уместна.

Обектът и предметът на изследването са ясно дефинирани. Изборът на 23-те общини с пряк излаз на р. Дунав е логично продиктуван от обединяващата роля на основния ресурс (реката) и на Дунавския велосипеден маршрут, който преминава през тяхната територия. В допълнение, изследваната територия е удачно избрана от гл. т. на наличния туристически потенциал и слабото му оползотворяване до момента.

Целта и задачите са прецизно формулирани така, че да кореспондират на заглавието и на съдържателния обхват на проучването. Поставените седем задачи са достатъчно детайлни и последователни, отговарят на реално извършената работа и изпълнението им води до постигане на целта.

Методологията на изследването е основана на задълбочено проучване и критичен анализ на съществуващите теоретични и методически разработки, касаещи дефинирането, проучването, планирането и управлението на велосипедния туризъм. Специално трябва да се подчертае доброто представяне на основните модели и понятия, използвани в изследването: териториална система на туризма, туристическа дестинация, туристически продукт и маршрут, туристическо търсене и поведение, туристическа политика и планиране – всички умело интерпретирани в контекста на велосипедния туризъм.

Използваният инструментариум включва широк арсенал от методи за набиране, обработка, анализ и синтез на информация, сред които особено внимание заслужават проведените собствени анкетни проучвания с 4 целеви групи респонденти. Специфичната методика на всяко от тези проучвания е детайлно представена и независимо от съществуващите ограничения (които са коректно посочени), резултатите може да се считат за надеждни.

Наред с това, докторантът демонстрира умения за осъществяване на качествен и количествен анализ на различни аспекти от туристическото развитие, както и добро познаване и прилагане на специфични методи на стратегическото планиране – SWOT анализ, анализ на проблемите, дърво на целите.

Като методическа слабост може да се посочи отсъствието на ГИС методи в работата, но този дефицит е в голяма степен компенсиран, чрез достатъчно богато онагледяване на анализа с подходящи графики, таблици и картосхеми.

Научните приноси на дисертацията имат теоретичен и практико-приложен характер, и са добре обобщени в автореферата в следните направления:

- Въз основа на задълбочен литературен преглед, са систематизирани и критично оценени съществуващите разбирания за същността и особеностите на велосипедния туризъм и подходите към неговото изследване и управление.

- Разработен и приложен е специфичен инструментариум за изследване на поведението на туристите при предприемане на велосипедни туристически пътувания, с което е очертана общата картина на търсенето на този вид туризъм в България и е оценено реалното и потенциалното търсене на велосипеден туризъм в крайдунавските общини.
- Оценено е състоянието на Дунавския велосипеден маршрут в България, съгласно европейските изисквания на ЕвроВело мрежата и са очертани основните проблеми и мерки за тяхното разрешаване, с което ще се подпомогне реализирането на този значим за България и региона на р. Дунав трансграничен туристически продукт.
- На базата на извършения анализ на правната и институционалната среда за развитие на велосипеден туризъм в България, са очертани основните дефицити на взаимодействието между различните заинтересовани страни и са изведени насоки за подобряване на координацията, като е обоснована и необходимостта от междуинституционален механизъм на примера на други европейски държави, които в по-голяма степен са оползотворили потенциала за развитие на велосипедния туризъм.

В допълнение трябва да се посочат и **други съществени достойнства, демонстрирани в дисертационния труд:**

- Внимателно проучване и удачно систематизиране на голям брой вторични източници, касаещи опита в сферата на велосипедния туризъм в различни страни, както и средата за неговото развитие у нас - на национално, регионално и местно равнище.
- Познаване в детайли на спецификата на велосипедния туризъм и изискванията, които развитието му поставя към инфраструктурата, услугите и взаимодействието между различните заинтересовани страни.
- Ясен и стегнат стил на писане, коректно цитиране на използваните източници и прецизно цялостно оформление на текста, таблиците и графиките.

По темата на дисертацията Кирил Калоянов има **три публикации**, които осигуряват „видимост“ на научните му резултати. Една от публикациите е абстракт на доклад, представен на международна научна конференция във Видин през 2016 г., а останалите две са рецензирани статии, публикувани в научни списания.

В заключение считам, че представеният дисертационен труд напълно отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото приложение, както и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във СУ „Св. Климент Охридски“. Той съдържа оригинални приноси и доказва наличието на задълбочени теоретични знания и развити способности на докторанта за осъществяване на самостоятелно научно изследване. **Това ми дава основание с убеденост да предложа на уважаемото научно жури да присъди на Кирил Атанасов Калоянов образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 4.4. Науки за земята (География на рекреацията и туризма).**

01. 03. 2018 г.

Член на научното жури:

Доц. д-р Елка Дограмаджиева